

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 21. februarja 2022

Koristi enotnega trga EU za investicijske sklade povečini še niso dosežene

EU je vzpostavila okvir za oblikovanje enotnega trga za investicijske sklade onkraj meja posameznih držav članic EU ter zagotovitev, da so naložbe državljanov EU zaščitene. Vendar Evropsko računsko sodišče (Sodišče) v danes objavljenem posebnem poročilu ugotavlja, da niso bili doseženi vsi ambiciozni cilji, mnoge potencialne koristi za vlagatelje pa so še vedno neizkoriščene. Dejanski enotni trg za investicijske sklade ni dosežen in čezmejne dejavnosti so še vedno redkost. Skladi se še vedno ne nadzorujejo enako v vseh državah članicah, vlagatelji ostajajo slabo zaščiteni in spremljanje sistemskih tveganj ni ustrezno.

Investicijski skladi imajo eno ključnih vlog v evropski uniji kapitalskih trgov, saj pripomorejo k učinkovitemu razporejanju kapitala vlagateljev. Leta 2020 so imeli investicijski skladi v EU skoraj 19 bilijonov EUR sredstev. Skoraj 70 % trgov skladov EU je še vedno skoncentriranih v zgolj štirih državah članicah: v Luksemburgu, na Irskem, v Nemčiji in Franciji. Da bi EU spodbudila zdravo in produktivno panogo investicijskih skladov in zaščitila vlagatelje, je sprejela ukrepe in uvedla regulativni okvir za investicijske sklade, da bi zagotovila uporabo podobnih pravil po celotnem enotnem trgu.

„Pričakovalo se je, da bo bolj integriran trg investicijskih skladov podjetjem v EU omogočil večjo raznolikost virov financiranja, vlagateljem pa boljšo zaščito in večjo izbiro,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča Rimantas Šadžius, ki je vodil revizijo. „Toda čezmejne ovire še obstajajo, standardi nadzora se po EU še vedno razlikujejo, vse potencialne koristi pa še niso bile uresničene.“

Revizorji so ugotovili, da so koristi, ki bi jih lahko omogočilo naložbeno okolje EU, zaradi več stalnih slabosti še vedno omejene. Dejanske čezmejne investicijske dejavnosti so še vedno redke: v večini držav članic EU so investicijski skladi večinoma porazdeljeni na domačem trgu. Revizorji so ugotovili tudi, da se mnoge od pričakovanih koristi za vlagatelje, kot so nižje pristojbine in večja izbira, še niso uresničile: stroški so še vedno visoki in se med državami članicami bistveno razlikujejo. Ovire za vstop na trg ostajajo, kar pomeni, da še vedno ni enakih konkurenčnih pogojev. Prav tako revizorji ugotavljajo, da nekaterih dejavnikov, ki vplivajo na trg, kot so obdavčitev, lokalno povpraševanje in to, kako se upravitelji premoženja odločijo distribuirati svoje investicijske sklade, ni mogoče obravnavati z zakonodajo EU.

Revizorji opažajo, da se je z ukrepi EU prispevalo k okrepitvi transparentnosti investicijskih skladov. Vlagatelji so bolj kot v preteklosti obveščeni o uspešnosti naložb ter tveganjih in stroških, povezanih z njimi, še vedno pa imajo velike težave pri primerjanju skladov po vsej EU. Prav tako

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

še vedno niso ustrezno zaščiteni pred različnimi težavami, kot so na primer neupravičeni stroški zaradi netransparentnih prodajnih praks ali pristransko svetovanje finančnih posrednikov, ki jih usmerjajo k produktu, ki niso prilagojeni njihovim potrebam. Eden od problemov na tem področju je tudi lažno zeleno oglaševanje: revizorji opažajo, da je oznaka ESG, s katero se skladi označujejo kot okoljsko in socialno trajnostni, trenutno neregulirana in jo je mogoče zlorabiti za prodajo produktov, ki ne dosegajo visokih etičnih standardov.

Revizorji so ugotovili, da sta problematični tudi doslednost in uspešnost nadzora skladov. Pristojna agencija EU (ESMA) si je prizadevala za spodbujanje konvergence nadzora, kar je privedlo k nekoliko boljšemu nadzoru in manjšim razlikam. Ker pa se pri pridobivanju informacij opira na dobro voljo nacionalnih nadzornikov in pripravljenost lastnega odbora nadzornikov, je njeno znanje o tem, ali se v državah članicah izvaja enakovredna raven nadzora, omejeno, napredka pri doseganju konvergence nadzora pa ne more meriti.

Ob reviziji so se tudi vzbudili pomisleki o tem, ali zakonodajni pristop Komisije ustreza namenu: zakonodaja o čezmejnem reguliranju investicijskih skladov sestoji pretežno iz direktiv, v skladu s katerimi morajo države članice na podlagi lastne razlage in okoliščin določiti in izvajati lastne različice pravil. Zaradi te prakse so med državami članicami znatne regulativne razlike.

Revizorji so izdali več priporočil za izboljšanje stanja, opozarjajo pa, da samo manjše spremembe pravnega okvira ne bodo zadostovale za doseg dejanskega enotnega trga.

Splošne informacije

Leta 1985 je EU uvedla ukrepe za odpravo ovir, zaradi katerih delovanje investicijskih skladov prek notranjih mej EU ni bilo mogoče. Od takrat lahko skladi in upravitelji skladov s sedežem v eni državi EU svoje sklade tržijo malim vlagateljem po vsej EU, nadzorujejo pa jih samo organi v državi njihovega sedeža. Leta 2011 je bilo z direktivo o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov omogočeno, da se posebni skladi tržijo profesionalnim vlagateljem po vsej EU. V istem letu je Evropska unija ustanovila agencijo, in sicer Evropski organ za vrednostne papirje in trge, katerega naloga je izboljšati zaščito vlagateljev in pripomoči k temu, da finančni trgi delujejo nemoteno.

Posebno poročilo št. 4/2022 *Investicijski skladi: z ukrepi EU še ni bil vzpostavljen dejanski enotni trg s koristmi za vlagatelje* je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu). Namen revizije je prispevati k povečanju uspešnosti in učinkovitosti finančnega nadzora in zaščititi vlagateljev.

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Evropskega računskega sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547